

izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/L.
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
loži. Rokopise ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
glasili, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popusti.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Pašić — Protić.

Beograd, 31. maja. Današnji go-
vor radikalca Srškića je silno nepo-
voljno vplival na muslimane. Precej
po njegovem govoru so odšli v dvo-
rani svojega kluba. Razpoloženje je
bilo precej ogorčeno. Takoj se je
odredila seja, čeprav je skupščina še
dalej zborovala. Sklenilo se je, da bo
poslanec Kurbegović odgovoril na
Srškičeva izvajanja. V nekaterih
parlamentarnih klubih se je govorilo,
da bosta muslimanska ministra dr.
Karamehmedović in dr. Spaho še
nocoj demisionirala. Doslej pa se še
ni zvedelo, da bi bil kateri podal
ostavko. Muslimani bodo jutri imeli
sejo, na kateri bodo končno javno
sklepali o govoru poslanca Srškića.

Kdor je pazljivše zasledoval po-
litiko v Beogradu in za kulisami, je
videl, da se bje v radikalni stranki
v glavnem boj med dvema osebnos-
tama, starim Pašićem, sedanjim mi-
nistrskim predsednikom in Protićem.
Protić uporablja v tem boju vsa
sredstva, ki so mu na razpolago.
Protićeva desna roka v tem boju
proti Pašiću je Ljuba Jovanović
»Solunac«, povzročitelj solunske
afere, ki bi se sedaj rad rehabilitiral.
Ljuba Jovanovića se je po padcu
Protićevega kabineta približeval
Pašiću in je bil najhušji centralist.
Pašić ga je tudi pri sestavljanju svo-
jega kabineta hotel imenovati mini-
strom, toda ga je moral črtati z mi-
nistrske liste, ker so se temu uprli
drugi člani ministrstva. Zato je po-
stal »Solunac« avtonomist in je za-
šel s Protićem boju proti Pašiću in
njegovi sekci v radikalni stranki.
Protić zmaga! Prva zmaga je
zaznamovana s tem, da je moral
podati ljubljence Pašičev Velizar
Janković demisijo kot prometni mi-
nister. Opozicija je svojo nezau-
pničo podprla z motivacijo, da Janković
ne more ostati več minister vsled
nekaterih nekorektnosti, katere je

storil. Toda prepričani smo lah-
ko, da Protić ni tak idealist in prija-
telj demokracije, kakor se kaže jav-
nosti. On dela z vsemi silami na to,
da dobi vodstvo radikalne stranke
v svoje roke. Na tem dela neumorno.
»Epoha« piše: »Stojan Protić dela.
Neprestano vzdržanje zveze s klub-
om in je točno poučen o vseh do-
godkih in položajih v klubu. Ima po-
polnoma določen načrt, a to je zo-
petna vzpostavitev parlamentarne
zajednice. S svojo zolčno in odločno
borbo proti tej ustavi hoče dose-
či, da postane popularen pri Hrvatih
in da vzpostavi zveze z Narodnim
jugoslovanskim in po možnosti tudi
z Radličevim klubom.«

Dr. Velizar Janković, ki bi imel
postati Pašičev naslednik v radikalni
stranki, je padel. — Sedaj mu lahko
Pašić odda mesto poslanika v Pari-
zu. — Sedaj nadaljuje Protić boj s
politično kupčijo vlade z muslimani.
V boj je poslal poslanca Srškića. Ta
je na torkovi seji odločno nastopil
proti politični kupčiji in dokazal, da
spahije nimajo nobene pravice do
kmetovne zemlje. Za njim je stalo
precejšnje število radikalnih poslan-
cev. Ruši se, ker ni pravilno zidano.
Pašičeva zgradba se podira. Musli-
mani se hudujejo. Kaj bo?

Toda če je Srškić nastopil proti
politični kupčiji, ne smemo soditi,
da je Protićeva skupina za pošteno
politiko! Spomnimo se politike radi-
kalcev za Obrenovićev, ko so še bili
na vladi liberalci. Radikalci so vpli-
li: Dol z davki, proč z uradniki, proč z
vojno!, ko so pa sami prišli na vlad-
jo, so se izgovarjali enkrat češ, da
še nimajo sami vlade v rokah, dru-
gič, da ne morejo odpraviti uradni-
kov, vojske in davkov, ker je kralj
ltd. Politika meščanskih strank je
zelo umazana bila in bo tako pri nas
kot povsod drugje. Zato ne moremo
zapatiti ne Pašiću ne Protiću.

Iz konstituante.

Radikalci proti nemoralni kupčiji vlade z muslimani. — Burna seja.

Beograd, 31. Današnji popoldan-
sko seja je ob 16.15 otvoril podpre-
sednik skupščine dr. Salihbeg-Hras-
nica.

Besedo je povzel radikalec dr.
Srškić, ki je rekel, da je tretji odde-
lek ustave kompromis raznih mi-
šljenj in da je v mnogih ozielih nje-
sen in nepopoln. Agrarna reforma je
tista točka, ki je v vsem tem oddel-
ku najbolj nesrečno rešena. In ki ka-
kor ni v skladu z uspehom volitev,
kakor je to rekel poročevalec posla-
nec Demetrović. Poročevalec trdi,
da je ta odredba sestavljena kot re-
zultat političnega sporazuma in
kompromisa. Govornik pravi, da se
je sklenil sporazum, ki je posebnega
pomena za našo splošno politiko.
Sporazum z muslimani je napravil
konec nezaupanju in mnogim pred-
sodkom, ki so vladali namram naših
državi in namram naših državni misli.
Sporazum je sklenjen samo s tiste
stranko, ki je sestavljena iz kakih
stotisoč muslimanskih meščanov. To
pa je velika in usodna napaka, ker
se je pri tem sporazumu vpoštevala
samo manjšina, to je samo spahije
in posestniki. Napaka tiči v tem, da
se je ta politični sporazum stabilizir-
al v ustavi za dolgo vrsto let, kar
bo imelo za posledico to, da pozneje
ne bomo mogli preduragčiti nepra-
vilnosti, katere bomo uvideli. Vso to
stvar bi bilo treba odložiti in v teku
časa natanko določiti, da bi imel za-
konodajec gotov pravce, kakor nuj-
nih v mnogih drugih vprašanih dale
ustava. Navaja nekaj primerov n. pr.
iz člena 22., kjer se 19 krat ponavlja
fraza: »Ta se bo rešilo potem red-
nega zakona.« Ta sama fraza kaže,
da ta načrt ustave nima nobene do-
ločne smeri. Treba je bilo natančne,
integralne rešitve, ne pa tako spora-
dične. Enako stoji fraze tudi pri do-
ločbah o lastnini, namreč »da je za-

jamčena«, nato pa precej sledijo od-
redbe: »Vsebinsa in obseg ter omeji-
tev privatne lastnine se odrede po-
tem zakona.« Zakonodajec bi moral
biti tukaj prerok, da bi vse te zmeš-
njave dešifriral in raztolmačil, ali
ustava lastnino zajamčuje ali omeju-
je.
Nato je govornik prešel na naj-
važnejše, to je na agrarno vprašanje,
katero je obravnavano v členih 42. in
43. Govoril je o agrarnih razmerah
v Bosni in rekel, da je bila vsa zem-
lja po šerijatskem zakonu pravz-
rav lastnina turškega sultana, nato
avstrijskega cesarja in sedaj zopet
naše države. (Ploskanje in razburje-
nje pri muslimanih.) Kmetijski odno-
šaji niso bili nikoli precizirani. V tem
zmislu ni bilo nobenega zakona, ko
je Avstrija okupirala Bosno: Avstri-
ja je enostavno kodificirala v zak-
niku družabno anarhijo, ki je obstaj-
ala leta 1878 vsled vsake leta 1875
in 1876. Vsled tega zakona so mnogi
kmetov pregnali z njihove zemlje in
jih na korist spahiji popolnoma raz-
lastili. (Protest pri muslimanih.)
Kmetje so ostali brez pravic in niso
mogli biti vpisani niti v zemljiško
knjigo. Pa tudi današnja ustava ni
uredila teh vprašani, ker se vlada ni
potrudila, da bi se točno informirala
koliko je bilo teh kmetov, ki so iz-
gubili svojo zemljo. Bivšemu poslan-
skemu zboru je došlo nad 10.000 pro-
šeni teh kmetov, ki so zahtevali, naj
se jim vrne zemlja. Konstituanta tem
kmetom ni zavarovala zemlje. (Tukaj
je prišlo do incidenta med po-
slancem Korkutom in govornikom.)
Govornik govori nato o naredbi,
ki se tiče beglukov. Površina beglu-
kov znaša poldrug milijon katastral-
nih enot in statistično doznano se
nahaia ta zemlja v rokah približno
51 tisoč družin, 14 tisoč katoliških,
13 tisoč pravoslavnih in 24 tisoč mu-
slimanskih. (Razburjenje pri musli-

manih.) Govornik stoji na stališču, da
je treba dati za razlaščenje zemlje
odškodnino iz vsote, ki bi se nabrala
iz obdavčenja enega dela posestni-
kov, to so spahije. Ni pravično, da se
v tem primeru ni dala nikaka od-
škodnina. Treba je oblažiti socialno
bedo in dati odškodnino, kadar bi si
država finančno pomagla. Nadalje
je treba paziti na to, da onih 50.000
družin ne bo prišlo na beraško pali-
co. Če se naredbe v ustavi izvedejo,
tedaj bo spravila ta ustava naše
kmete, ki so temelji naše družbe, v
revščino, katere posledica bo, da bo-
do kmetje vedno element nezado-
volnosti in nereda v državi. Treba
je, da se to vprašanje vrne ustavn-
emu odseku. (Razburjenje in živja-
nje. — Predsednik odvzame govorn-
niku besedo.)

Poslanec Kurbegović vzame nato
besedo in polemizira z izvajanjem po-
slanca Jovana Popovića ter pravi,
da pomenjajo socialne naredbe vrni-
tev enega dela posestnikom odvze-
tih pravic. Vpraša, proti čemu se
bori pravzaprav poslanec Popović,
če ima kaj socialnega čuta? Agrar-
no vprašanje se mora rešiti, ali ne
tako, da bi se posestnikom odvzela
zemlja, ker se jim s tem vzame vsa
možnost, da se prežive.

Poslanec Vladimir Pušeniak (Ju-
goslovenski klub) govori nato o raz-
lastitvi veleposestev in o osvobodit-
vi kmetov, o agrarni reformi, o naj-
manjši površini zemlje in o odškod-
nini.

Demokrat Mihailo Kurtović za-
hteva, naj se agrarna reforma uvede
tudi v južni Srbiji.

Poslanec Nikola Divliak polemiz-
ira z izjavami muslimanov in njih-
nimi zahtevami glede agrarne refor-
me v Bosni in se protivi sporazumu,
ki ga je vlada sklenila z njimi.

Komunist Peter Cvetković go-
vori o osemurnem delavniku in o de-
lavskem nadzorstvu in obratih.

Draginjske doklade uradnikom.

Beograd, 1. junija. Vse vesti, ki
so jih posamezni beograjski listi pri-
nesli o povišanju draginjskih doklad,
so netočne. Uredba o tem se je pre-
tresala na seji ministrskega sveta
dne 31. maja, končni sklep pa se še
ni sprejel. Na vsak način bo nova
uredba veljala za ukazne in neukaz-
ne uradnike in za nameščence od 1.
maja dalje.

Avstrijska vlada odstopila.

Dunaj, 1. junija. Narodna skupščina. Po
prečitani formalnosti je predsednik dr.
Weiskirchner sporočil nastopni dopis zve-
nega kancelarja: Zvezna vlada se je sma-
trala dolžna, da poda zveznemu predsedni-
ku prošnjo, naj lo razreši njenih dolžnosti.
Zvezni kancelar je v smislu člena 74 zvez-
nih ustavnih zakonov zvezno vladu oprosil
njenih dolžnosti.

Dunaj, 1. junija. Kabinetni svet je ob
13. odstopil.

Narodno glasovanje za priklopi-
tev Avstrije k Nemčiji je povzročilo
padec avstrijske vlade, ki ne mara
prevzeti odgovornosti za glasovanje.

Proti prikloplitvi Avstrije k Nem-
čiji so v prvi vrsti nastopile češko-
poljska, Rumunija in Ju-
goslavija, katerih željo z vso vneto
podpira antantni imperijalizem.
Točka 88. mirovne pogodbe dovo-
lja samoodločevanje narodov, ki bi
bilo pravično za vse narode, vendar
pa antanta Avstriji grozi z represalijami,
če bi ne nehala z glasovanjem.
Socialni demokrati so se izrekli pro-
ti glasovanju, ker Avstrija ni zmož-
na nastopa proti brutalnosti.

Program nemškega kancelerja.

LDU Berlin, 1. Državni kancelar dr.
Wirth je imel danes v državnem zboru
svoj veliki programatični govor. Zbornica

Radikalec Tode Lazarević izjavi,
da bo glasoval proti odredbam o
agrarni reformi v ustavi.

Karol Škulj (Jugoslovanski klub)
govori o domači obrti, o lončarstvu
in platnarstvu in zahteva, naj se ne
uredi »mo kmetjsko vprašanje, ampak
tudi vprašanje domače obrti.

Radikalec Lazar Grujić govori o
agrarnem vprašanju in delavskem
zavarovanju in predlaga nekatere iz-
premembe k tozadevnim naredbam
v ustavi. — Seja se je končala ob
21.10.

Beograd, 1. junija. Današnja seja
ustavotvorne skupščine, ki se je za-
čela ob 9.30, je otvoril predsednik
dr. Ribar. Minister za agrarno re-
formo Uzunović je izjavil v imenu
vlade in radikalnega kluba, da se
vlada in radikalni klub ne moreta
strinjati z držanjem dr. Srškića, ker to
držanje ne odgovarja pravilnemu
poimovanju člena stranke in kluba.
Potem v posameznostih nobila na-
vedbe dr. Srškića. Zemljoradniki v
stilizaciji svojega predloga o tret-
jem poglavju ustave niso bili srečni.
Napovedal je novo redakcijo posa-
meznih stavkov, s katerimi se bo
vsaj napovedovala rešitev agrarne-
ga vprašanja v južni Srbiji. Zemljor-
adnik dr. Stojić izjavi, da se vsa
horba vodi kot posledica neurejenih
gospodarsko - materialnih odnoša-
jev. Vsled kritike zemljoradnikov in
druge opozicije je vlada ta člen
sprejela v ustavo, toda zelo nepopol-
no. V nadaljnjem govoru polemizira
proti izrazom posl. Čokića, ki mu je
odgovoril, da mu bo svoje trditve
dokazal v javni razpravi. — Posl.
Martin Kranjc (Jugosl. klub) predla-
ga, da se tretje poglavje vrne ustavn-
emu odseku. Posl. Ivan Majcen
(SKS) brani vladno redakcijo tega
poglavja. Konec seje ob 13. prihod-
nja seja je odredena za 16. popoldne.

je bila popolnoma zasedena in vse tribune
polne. Navzočni so bili ministri novega ka-
bineta. Ko je predsednik Loebe otvoril se-
jo ob polu sedemnajstih, je izjavil državni
kancelar: Naš program se more izraziti v
treh besedah: Sporazum, obnova in sprava.
Izpolniti hočemo svoje obveznosti do skr-
nosti. Po sprejemu ultimata je prišla naša
politika v gotove tire. Ultimatum nam daje
kratke roke, eden je že potekel in mi ga
nismo zamudili. (Odobrovanje.) Državno
finančno ministrstvo je pripravilo vse po-
trebno, da se bomo držali tudi nadaljnjih
rokov. Uklonili smo se v vprašanju raz-
orožitve. Izvršen je načrt za prepoved le-
tal. Izdana je prepoved za uvoz in izvoz
gradiva za letala. Odrejena je omejitev po-
licijskega moštva na 150.000 mož. Odredbe
za izpremembo vojnega zakona in za uvoz
in izvoz vojnega orožja bodo v kratkem
predložene državnemu zboru. Za razoro-
žitve posameznih bramb so ukrenjene po-
trebne odredbe. Kar se tiče nalog gospo-
darskega dela ultimata, obsegajo finančni
program, gospodarski program in socialno-
etične naloge. Ako bomo imeli letos tak
izvoz, kakor leta 1920., bomo morali pla-
čati tri in eno četrtino milijarde zlatih mark.
— Izvozni indeks je nesrečen, brutalen in
sirov. Učinek na svetovno gospodarstvo se
bo kmalu pokazal. Treba bo postaviti nov
indeks.

Beograd, 1. junija. Vse vesti, ki
so jih posamezni beograjski listi pri-
nesli o povišanju draginjskih doklad,
so netočne. Uredba o tem se je pre-
tresala na seji ministrskega sveta
dne 31. maja, končni sklep pa se še
ni sprejel. Na vsak način bo nova
uredba veljala za ukazne in neukaz-
ne uradnike in za nameščence od 1.
maja dalje.

Vprašanje Gornje Šlezije.

Pariz, 1. maja. Različne časniške
korespondence javljajo svojim listom
iz Gorenje Šlezije nemško ofenzivno
na široki podlagi. Doslej te vesti še
niso potrjene.

London, 1. junija. Po vesteh iz
poljskega vira so v Gorenji Šleziji
med Nemci in Poljaki pogajanja za
premirje v teku.

Razvoj kapitalizma v Rusiji.

Reval, 1. junija. Ljcnin namerava
izdati več dekretov, ki odločajo, da
se vrnejo tovarne in podjetja z mami
ko 300 delavci svojim lastnikom.
Dohodke bo nadzorovala država.

Dalje nameravajo podrediti krajna
upravna oblastva ljudskemu pover-
leništvu za notranje posle in vse
izredne komisije vrhovnemu tribu-
nalu.

Poročila iz Rusije pripovedujejo
že dalje časa, da so ruski boljševiki
iako mnogo popustili od svojega
programa, ker so uvideli na podlagi
bogatih izkušenj, da v razvoju ni
možge napravljati umetnih skokov.
Socializem prihaja, toda po narav-
nih zakonih ob sodelovanju delav-
skih razredov. Tudi Leninov članek,
ki smo ga nedavno objavili nam po-
trjuje isto. Zaraditega bomo do-
živeli, da bo danes leto teoretični
program ruskih boljševikov nado-
mestil praktični program, ki bo še
bolj revizionističen kakor oni nem-
ških Scheidemannovcev pred in med
vojno. In vendar bo ruska teorija in
praksa naša učiteljica!

Cičerin pred padcem. — Litvinov naslednik.

London, 1. maja. Kakor poroča
»Morning Post«, potrjujele oficijelne
vesti, da je Litvinov imenovan za
boljševiškega državnega podtajnika
za zunanje posle. To imenovanje naj
bo pa samo priprava za nadomesti-
tev Cičerina po Litvinovu kot ljud-
skega komisarja za zunanje posle.
Cičerin je padel v popolno nemilost
Njegovi dnevi so šteti.

Vstaja v Moskvi?

London, 1. junija. Kakor poroča
»Times« iz Helsinkfors, je v Mo-
skvi izbruhnila vstaja.

Zapora prometa s pre- mogom ukinjena.

London, 1. junija. Strokovna or-
ganizacija prometnih delavcev, že-
lezničarjev in strojevodij je sklenila,
ukiniti zaporo prometa s premogom,
ne glede na njen izvor in namen.

Nepremagljiva ideja.

(Misli k volitvam v italijanski pa-
lament.)

Volitve v rimski parlament so
končale z zmago — to lahko smelo
in ponosno trdimo — socialistične
ideje! Italijanska bruzažija z Gioliti-
tjem na čelu, je hotela s pomočjo
fašistovskega terorja z enim udar-
cem uničiti, ali vsaj začasno opešati
fronto italijanskega proletariata ter
priti z legalnimi in nelegalnimi po-
močmi do one moči, ki jo potrebuje
za udeležitev svojih kapitalistično-im-
perialističnih težni.

Trenutno sovinitično-nacionalno
razpoloženje italijanskega ljudstva
na eni, in razkol med italijanskim
proletariatom na drugi strani, sta
bila za Giolittija dva psihološka ob-
močja, na kateri je stari listak ob-
razpustu prejšnje zbornice prav do-
bro računal. Videč, da s prejšnjo »ve-
ščino« na Montecitorioju ne more ni-
kamor ter računajoč na omenjeni
dve dejstvi, je razpustil parlament
pričakujoč od novih volitev »dela-
zmožne večine«. A delal je račun
brez krčmarja!

Italijanska socialistična stranka,
je z ozirom na grozni fašistovski te-
ror prvotno resno mislila na to, da se
volitev sploh ne udeleži. K namera-
vanemu koraku jo je močno silila
bojazn, da doseže italijanski prole-
tariat spricho terorja, ki ga je buržu-
azija proti njemu izvajala, uničujoč
poraz. Da sklepa o tem koraku, je
vodstvo stranke sklicalo konferenco,
na kateri je večina zaupnikov skle-
nila, da se stranka udeleži volitev.

Nameravana volilna abstenenca
je vsakega, ki je sledil dogorodkom v
Italiji, navdajala s strahom, da bo
italijanski proletarijat poražen tako
ali tako, kajti, če ne greš v boji, po-
kažeš svojo onemoglost, če se pa

boja udeležiti, si vsled terora, zbežnosti in apatije gotovo poraženi. S tem strahom je vsak zaveden proletarec v Italiji in drugod pričakoval italijanski volitev in ko so italijanski sodruzi sklenili se jih udeležiti, je vsakdo nestrpnost pričakoval izida, na podlagi katerega spozna, ali je zmagovalo fašistovsko - šovinistično nasilje, ali je zmagovala socialistična ideja.

Zgodilo se je poslednje! S svojim nastopom je italijanski organizirani proletarijat izvojeval novo zmago ne le samemu sebi, pač pa tudi socialistični ideji in celokupnemu mednarodnem proletariatu. Volitve v Italiji so dokaz, da je socialistična ideja nepremagljiva, da klub nasilju in preganjanju napreduje in zmaga! Vsi poboji soc. zaupnikov in požigi delavskih institucij niso nič pomagali: socialistična stranka je izšla iz volilnega boja močna, nepremagana. Po številu poslancev, je med vsemi strankami najmočnejša. Ker takozvani nacionalistični blok ni nič drugega, kakor konglomerat ljudi, ki si bodo danes ali jutri v laseh in vse kaže, da bo Giolitti postal sam žrtev fašizma, s katerim je hotel uničiti socialistično stranko. Ravno tako so italijanske volitve dokazale, da stoji moč fašizma na bombah in terorju in da je fašizem pri teh volitvah dosegel višek »napredka«, kajti od 515 poslancev jih je dobil komaj dvajset, to se pravi, da je na celi črti poražen. Bombe, na katerih sedi šovinistična fašistovsko-teroristična garda so začele pokati in vse kaže, da bo v Italiji v najkrajšem času začela zvoniti druga plat zvona! Ta plat je organizirani proletarijat, ki bo znal s močnimi organizacijami in trdno disciplino pokazati zobe italijanski buržoaziji in — ako treba — energično obračunati s fašizmom!

Volitve v Italiji so nam končno pokazale, da gre socialistična stranka po pravi poti, zato ji je proletarijat izrekel zaupnico. Po livornskem kongresu se je zdela, da bo izstop »čisti« komunistov iz stranke prinesel italijanskemu delavstvu hude posledice. Volitve pa so pokazale, da je ogromna večina italijanskega delavstva ostala zvesta tradicijam socialistične stranke in da ni sledila ekstremno-radikalnemu nastopu »čistilne«. To dejstvo nas navdaja z upanjem, da bo italijanski proletarijat v najkrajšem času zopet v eni fronti pod devizo: neizprosni boj in nalistrožja opozicija proti vladajočim meščanskim strankam na eni, ustvarjajoče delo v delavskih organizacijah na drugi strani!

S temi besedami častitamo italijanskim sodrugom na zmazi, z željo, da pod to devizo zaplapola zopet v najkrajšem času rdeča zastava enotne in močocene Internacionalne Živel mednarodni socializem!

Odvetniki, notarji in kolektivna pogodba.

Kdo bi bil mislil, da imajo ti akademsko izobraženi ljudje strah pred kolektivno pogodbo, ki se je ne boje ne tovarnarji, ne krojači, ne čevljarji in ne mizarji. Po vseh strokah se sklepajo danes pogodbe med delodajalci in delojemalci. Večina modernejših podjetnikov se celo zahteva pogodbe, ker so to podlaga mirnejših delovnih razmer in se čutita obe stranki nekako vezani s častno besedo, da se ravnata po pogodbi. Ta nazor prevladuje tudi v gospodarskopoličnih ozirih. Na podlagi trdnega dogovora je namreč kalkulacija lažja, ker podjetnik ve, s kakšnimi stroški in dohodki sme računati pri tem ali onem naročilu.

LISTEK.

Maksim Gorkij. — Miroslav G.: Šestindvajset in ena.

(Dalje.)

Vsi smo dvignili glave in se ozirali proti vratom, odkoder je prihajal znani nam jasni glas in gledali radostno, dobrodušno, čisti, dekliski obraz, ki se nam je tako nebeško smehljalo. Prijetno je bilo videti k steklu pritisnjen nos in drobne, bele zobe, ki so blesteli med rožnimi ustnicami, odprtimi na smehljaj. Hiteli smo ji odpirati vrata in smo zadržali pri tem drug drugega. In ona, taka mila, vesela stopi noter k nam, nastavlja svoj predpasnik in stoji pred nami, z glavico malo nagnjeno na stran in se smehlja venomer. Dolga in debela kita kostanjevih las se ji spušča čez ramo in leži na njenih prsih. Mi umazani, mračni, pohabljeni ljudje jo gledamo od zdolaj gori. — prag pri vratih je bil višji od tla za štiri stopnjice. — mi jo gledamo, voščimo ji dobro jutro, govorimo ji kakšne posebne besede, — imamo jih v naših srcih samo zanj. Ko se pogovarjamo z njo, so naši glasovi mehkejši in šale so lažje. Zanj imamo pripravljeno vse posebno. Pek jemlje iz peči preste z loparjem, same lepo spečene, rumenkaste preste in jih spretno stresa Tanji v predpasnik.

»Glej, da te ne zaloti molster,« jo svarimo vselej. Ona se pretkanjo smeje in nam kljče veselo:

»Zbogom, arestantički!« in steče urno kot miška.

Do takega nazora pa še niso prišli naši odvetniki in notarji, ki na spomenico svojega uradništva niti resno odgovorili ne marajo, da si to že lojalnost zahteva. Na zadnjem zboru odvetniške zbornice so o pogodbi govorili, toda namesto, da bi nekaj sklenili, so se polagoma porazgubili z zborovanja, tako da nazadnje ni moglo priti do nobenega sklepa.

In seveda imajo potem pravico, da se pritožujejo zaradi kritike odvetniškega in notarskega stanu, češ, da jemlje stanova ma ugled. Krivi so pa sami! Sklenite kolektivno pogodbo, dovolite svojemu zasebnemu uradništvu primerne plače ter službene razmere uredite s pogodbo, in kadar nastanejo nove difference, se pa zopet pogodite med štirimi stenami, pa ne bo treba apela na javnost, pa bo odvetniški in notarski ugled — rešen.

Politične vesti.

+ Muslimanska ministra Karamehmedović in dr. Spaho sta podala demisijsko.

+ Demokrati med seboj so kakor jabolko, katerega ena polovica je že popolnoma segnila, dočim se je druga še nekoliko zdrava ohranila. Principielna nasprotstva, ki že dalj časa cepijo njihov parlamentarni klub, so se zadnje dni zopet pojavila v ostrejši obliki in so ga razdrobila celo v vprašanj, s katerim so se poškaj demokrati doslej ponasjali kot z najtrdnjejšo točko v svojem programu. To je vprašanje centralistične državne ureditve. Močna struja med njimi se je izrekla za popuščanje v zadevi posameznih pokrajin in za razširjenje kompetence deželnih vlad. Slovenija naj bi se po njenem načrtu razdelila v dve, Hrvaška pa v tri pokrajine. Druga struja jaha seveda še vedno na krevljastem kljusetu brezpogojnega centralizma, ki ne dopušča nobenih kompromisov, najmanj pa pametnih. Vse kaže, da se bo klub prejel ali slej temeljitro razcepil, kar dobri stvari nikakor ne bo škodovalo. Morda bo potem konec najzlastnejše dobe naše notranje politike.

+ Nove volitve? V Beogradu govorijo parlamentarni krogi o možnosti novih volitev, ker so vladne stranke baše mnenja, da brez novih volitev ni mogoče uspešno rešiti vse tiste krize, ki podkopavajo naše parlamentarno življenje! Volitve bi se vršile po sprejetju ustave in novega volilnega zakona, ki bi onemogočal manjše stranke! — Ogorice so vsekakor zanimive, četudi sedaj ni mogoče določiti, koliko je na njih resnica. Trdno določena stvar pa je, da so naše vladne stranke sposobne vsakega političnega nemoralnega dejanja. Tudi dobri + Eh, so še premalo povedali! V obtožnici radikalnega kluba proti bivšemu

ministru Jankoviću stoji med drugim, da je bil namenjen za pomoč vojakom v niškem okrožju, podeliti tistemu okrožju, kjer je bil izvoljen za poslanca. Dalje je dal svojemu tistu za vožnjo na Dunaj cel vagon na razpolago itd., same stvari, ki še ne zadoščajo, da bi prislile beograjskega poročaja pri razkrinkanju njegovih grehov, da bi odstopil.

+ Ogrska bo na prihodnji konferenci Zveze narodov prosila za sprejem vanjo. — Zveza narodov bi Madžarske sploh ne smela pustiti, da šele prosil. Madžarska je doslej še vedno pokazala svojo odločno buržoazno barvo, kar je predpogoj, da smeš v Zvezo narodov.

+ Demonstracije v Sloziji. Kakor poroča »Bohemla« iz Freiburga, je priredilo tamošnje prebivalstvo v nedeljo manifestacije proti neznošnemu obdavljenju. Pri tem je prišlo do spopadov med manifestanti in orožnistvom, ki je hotelo demonstrante razpršiti z bajoneti. Več oseb je bilo težko ranjenih. Neki orožnik je ranil poslanca Hatznerja, ki je posredoval. Končno je poseglo vmes vojaštvo. Policija je aretirala tri meščane iz Freiburga in jih odvedla v Opavo.

+ Walter Rathenau, eden najmočnejših nemških ekonomov, je bil po državnem predsedniku Ebertu imenovan za ministra obnovitvenih del. Kaj poredijo k temu zavetniki, bomo videli. Zadnjič smo poročali, da ima Rathenau neprijetno afero s sodiščem v Lüttichu, ki ga obtožuje radi zločinov, ki jih je počel tekem vojne v Belgiji.

+ Razorožitev Nemčije. Iz Berlina poročajo: Zahtevane liste o razpusitvi samooobrambnih organizacijah so bile izročene še pred potekom določenega roka medzavezniški vojaški kontrolni komisiji v roke generala Nolleta. Prva lista vsebuje vzhodno-pruske obmejne brambe, bavarske ljudske brambe in organizacijo Escherich. Hkrati se podvzamejo koraki, da se razloži, ki jih hočejo uveljaviti deželne vlade glede delne pripustitve ljudskih bramb in ki so deloma pravne, deloma dejanske narave, predložijo medzavezniškimi oblastim v proučevanje.

+ Ljening je na vsesrski konferenci komunistične stranke govoril o uspehih, ki jih je doživela nova gospodarska politika v Rusiji. Pojasnjeval je nadaljne korake, ki jih misli napraviti v tej smeri. — Bojimo se, da ne bo šlo preveč preko — v buržujski element. Že danes je težko govoriti o socialistični Rusiji, kaj šele o ekstremistično-socialistični!

+ Ruski protest. »Times« javljajo iz Teherana, da je ruska vlada uradno protestirala proti navzočnosti angleških častnikov pri sibirskih četah in proti reorganizaciji teh čet po angleških častnikih.

Dnevna kronika.

PREVELIKA OŠABNOST.

Nekoliko neprijetna je sicer stvar, če se morajo demokrati, ki so bili doslej precej let absolutni gospodarji bele Ljubljane, sedaj kar naenkrat nasloniti na druge stranke in prosjati za pomoč, če hočejo še ostati s svojim močem na županskem stolcu. Zato zavračajo razne vesti, da se demokrati pogajajo z narodnimi socialisti ter pristavljajo deviško stramežljivost, da se pogovarjajo le znanci med seboj, kar vendar niso nikakršna pogajanja. No, mi vemo, da je to začetek pogajanj ter da se ta začetek že dalje časa vrši. Prvo sejo ljubljanskega občinskega sveta bo sklical najbrže starosta g. Jeglič v torek in torkrat se pokaže, kako so se nele pogajali, ampak tudi pogodili: ali ponizno ali ošabno. — Bodoči teden se menda izvrši volitev župana tudi v Mariboru. — Gospoda pač vidno pozablja, da gre v občini za delo, ne pa za — renome te ali one stranke.

Kršenje zakona. Člen 16 zakona za volitve v konstituanto določa, da poslanci, ki za trajanja njihovega poslanskega mandata sklepajo z državo liferantske pogodbe, so

upravniki (članji upravnega in nadzorstvenega odbora) privilegiranih, trgovskih, industrijskih ali bankarskih podjetij, ki so v zvezi z državno upravo, izgube svoj mandat. Gospod finančni minister pa je imenoval g. dr. Mij. Sršiča, dr. Jovana Radonića, Juraja Demetrovića in dr. Gregorja Žerjaya za člane upravnega odbora monopolne uprave. Tako sama vlada, ki je izvršilec od narodnega zastopstva postavljanih zakonov, sama krši te zakone. Od drugih pa zahteva spoštovanje zakonov.

Obsojda seljakov iz Sv. Ivana Seline. V ponedeljek so proglasili sodbo nad seljaki iz Sv. Ivana Seline radi vstaje. In sicer so obsojdi dotične seljake, ki so takrat zakrivali prestopke kraje. Kakih 50 ljudi je dobilo kazni od 3 dni do 2 leti zapora, večina pa pogojno, približno toliko jih je bilo oproščenih. Vsi obtoženi so pozvani, da so lidarno plačajo stroške, zasebni sodeležniki se izročijo rednemu civilnemu sodišču. Večina so bili vsi obsojenci zadovoljni s sodbo, le nekateri so vložili priziv.

Prispevek za dvojno gospodinjstvo železničarjev. Kakor poroča »Jutro«, je vlada sklenila, da se še nadalje izplačujejo želez-

ničarjem doklade, ki so bile ukinjene, tistim železničarjem, ki morajo zaradi stanovanjske nižerije živeti ločeno od svoje družine. Enako se imajo izplačevati milostne preskrbine in pokojnine z draginskiimi dokladami, ki so bile pred letom ustavljene.

Pogreb dr. M. Vencića se je vršil due 31. maja v Parizu na jako slovesen način.

Dijavštvo nekultiviranega krojaškega mojstra. Tam nekje na Sv. Petra cesti se nahaja neki krojaški mojster Ivan Mohorič, kateremu ne gre v glavo, da živimo v moderni dobi dvajsetega stoletja, temveč misli, da se nahajamo še vedno v srednjeveškem času, v času celovstva, ko je mojster neomejeno gospodaril nad svojimi pomočniki. Pri tem gospodu, ki ni celih pet let vzel živanke v roko in šival, ker se je ukvarjal s kramarjstvom po raznih sejnih, so v zadnjem času nastale take razmere, da za pomočnike ni bilo več obstanka. V svoji malomeščanski naobrazbi si dovoljuje titulirati svoje pomočnike, ki mu z delom svojih rok ustvarjajo bogastvo, s takimi naslovi, katerih se je posluževal kak srednjeveški roparski vitez, a ne tak naobrazen gospod, kakor g. Mohorič o sebi misli. Izraze, kakor: baraba, lumpi itd. se v današnji človeško izobražen družbi ne slišijo več in če se še kaj slišijo, tedaj je to kvečjemu mogoče po beznaku, kjer se navadno lenobe skozi cel teden shajajo in pri polnih litrih rešujejo vsakodnevne probleme, ki so njih vredni. — Toda to ni vse. Gospod Mohorič si je naenkrat vtepel v glavo, da svoje pomočnike ne bo več plačeval tako, kakor določa tarif, z izgovorom, da niso zmogni za izvrševanje svojega dela. Pri tem pa je najbolj zanimivo to, da so ti pomočniki pri njem zaposleni po tri do štiri leta in da so mu ves čas izvrševali delo v njegovo popolno zadovoljnost. Ko bi pomočniki bili res nezmogni, bi jih gospod Mohorič že zdavnaj odpustil, ali ker tega ni storil, temveč se je šele sedaj na to spomnil, je najboljši dokaz, da je njegov izgovor popolnoma neutemeljen in je vseskozi obrekovalnega značaja. V svoji trmoglavosti se je spravil tako daleč, da je prekršil določbe tarifnega dogovora s tem, da je v delavnici višeco plačilno tarifno stigal in se napram pomočnikom izrazil, ko so ti proti temu ugovarjali, da se na organizacijo »D....« S tem je pač pokazal dovolj svojo kulturo in nam ni treba ničesar več pripomniti. Na osebno in pisмено intervencijo organizacije pomočnikov se je na vse mogoče načine zviljal, ker je bil njegov končni odgovor negativen, so pomočniki njegove delavnice izvajali konsekvence in zapustili delo. Zaenkrat končamo ali prihodnjič bomo razsvetlili še marsikatero gnulobu, ki bo vsej pošteali javnosti in ostalim krojaškim mojstrom pokazala pravo sliko takih ljudi, ki mislijo, da so samo za to na svetu, da dobro jedo in pijo in izkoriščajo svoje pomočnike.

Uprava državnih monopolov je nabavila večjo količino soli v debelih zanjih, ki se bo prodajala po 170 dinarjev za 100 kg, in sicer vsakemu brez razlike v neomejenih količinah. Ta vrsta soli bo začela prodajati začetkom junija samo iz solnih zalog v Beogradu. Smederevu, Uzjaku pri Negotinu in v Zabrežu.

Osebnosti. Računska praktikanca Viktor Nachtigall in Josip Janežič pri knjigovodstvu deželne vlade se imenujeta za računsko asistenta v XI. čin, razredu. — Strokovni učitelj Josip Prič se imenuje za definitivnega strokovnega učitelja v IX. čin, razredu. Pri poverjenstvu za uk in bogočastje se imenujeta za kancista v XI. čin, razredu. Stručni podoficer Josip Bajc in orožniški narednik Valentin Flis. — Ivan Mikuš se imenuje za definitivnega ravnatelja deželne banke. Ker je novomenovani ravnatelj zdravilišča v Rogški Slatini na svoje mesto resigniral, se bo ravnateljsko mesto na podlagi prejšnjega razpisa oddalo v prihodnji seji deželne vlade.

Ukinjenje urada za zaščito beguncev. Vse agende urada za zaščito beguncev so prešle s 1. junijem t. l. na poverjenstvo za socialno skrb. Redne begunske podpore se

ukinejo s 30. junijem t. l. izvzemši podpore, ki se plačujejo dobrodelnim zavodom za oskrbo begunskih sirot in hiralcev.

Mestnim občinam Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj je deželna vlada dovolila pobiranje občinskih dokladov, naklad in nekaterih drugih občinskih davčnin.

Dečji dan v Ljubljani. V nedeljo 5. junija priredi »Kolo jugoslovenskih sester« v Ljubljani na iniciativo ministrstva za socialno politiko dečji dan. Čist donesek se nakloni upravnemu odboru dnevnih zavetstev za ravno šolsko mladino v Ljubljani, torej napravi, ki je za ljubljansko dečo revnih slojev izredno velike važnosti. Na dan se bodo prodajali v Ljubljani posebni znaki in odkupnice. Ničje, ki mu je pospevanje dece na srcu, naj se ne odlegne odkupu in darilu.

Konec šolskega leta na srednjih šolah bo 28. t. m. Sprejetoval se bodo poslala dijakom po pošti.

Ljubljanska porota. (Konjska talovina.) Janez Pivk, mlad tilotapec, je bil silno ozmerjan od predsednika porotnega sodišča in obsoben na 15 mesecev težke ječe, ker je odgnal po noči v mesecu februarju tega leta posestniku Ivanu Rozmanu na Vrzdencu pri Vrhniki 16.000 K vrednega črnega konja in ga prodal preko demarkacijske črte za 2700 lir, ki jih je potem doma skrli, a jih je pozneje nekdo izmaknil. — (Okraden pijan kapitalist!) Trgovčev sin Jože Renko iz Borovlj je prišel v Ljubljano z veliko denarnico. Imel je pri sebi 29.000 jug. K in 11.000 K av. — S tremi znanici je dne 26. svečana t. l. popoldne priredil avtomobilski tlet v gorenski Tržič. Pili so mnogo tja in nazaj. V Ljubljani zvečer v gostilni pri »Angelju« je šele opazil, da mu je izglul denar. Gori omenjeno listino sta si prisvojila delovodja Rudolf Martinc in šofer Ivan Keržič v stanju polne pijanosti. Pred poroto sta bila oba obtožena za tatvino. Porotniki so tatvino z večino glasov zankali. Bila sta oba oproščena. Pač zanimivo socialno razpoloženje med porotniki! — (Vesele ciganke pred poroto!) Dalje so bile pred porotniki madžarske ciganke iz Pečuja, tri ženske in en cigan. Po ljubljanskih trgovinah je ciganska družba na premeten način izmaknila razno manufakturno blago v skupni vrednosti 5475 K. — Konečno so te cigane vlovili in pripeljali pred poroto. Bili so vsi ciganski člani družbe: Djuro Kolombar, Jurja Kolombar, Žura Petrovič in Mara Petrovič obsobeni vsak na deset mesecev težke ječe. Po razpravi so cigani vpriporili silni jok in stok, čeprav je bilo dejanje — začetek razprave — nadvse komično in šaljivo.

Nesreča v rudniku. V Zagerju ob Savi v rudniku Trboveljske premogokopne družbe je te dni težko ponesrečil rudarski delavec, 20letni Oroslav Sifer. »Huntia« so ga povozili in mu zmečkali obe nogi. Prepeljali so ga v ljubljansko javno bolnico.

Samomorni poskus. Samska delavka Marija Ciuha si je iz obupanosti na svojem domu v Novi vasi pri Viču prerezala žile-

odvodnice na obeh rokah. Nezvestnost so prepeljali v bolnico. Je ohranjena pri življenju.

Razpis natečajev. »Uprava za zaščito industrijske svojine« v Beogradu kot samostojni državni urad pod nadzorstvom ministra za trgovino in industrijo razpisuje več mest za uradnike tehnične stroke in sicer: Nekaj inšpektorjev s plačo letnih 5052 dinarjev, nekaj tajnikov s plačo 2526 do 4041.60 din., nekaj pisarjev s plačo 1515.60 do 2020.80 din. Pogoji za sprejem so: da so kompetentni diplomirani tehniki iz strojne, stavbene, električne stroke, ali, da so izvršili višjo kmetijsko ali gozdarsko akademsko ali prirodno matematični odsek filozofske fakultete. Poleg gori omenjenega bodo vsi ti uradniki imeli tudi vse one doklade, ki jih imajo tudi ostali uradniki uradni tok strok in imeli bodo čin uradnikov ministrstva za trgovino in industrijo. Kompetent, ki so že ukazali uradniki, naj predložijo Upravi za zaščito industrijske svojine svoje prošnje z izpričevaji o kvalifikacijah v dosedanjih službah kakor tudi odobrenje

vezali nanjo. Razen kolačkov in prest smo dajali Tanji mnogo svetov — naj se topleje oblači, naj ne teka naglo po stopnjicah, naj ne nosi prevelikih butar drv.

Poslušala je naše nasvete smehljaje, odgovarjala nanje tudi smehljaje in nas ni ubogala nikdar; a mi se nismo hudovali za to: potreba nam je bilo le pokazati, da skrbimo zanj.

Pogosto se je obrnila do nas z raznimi prošnjami. Prosila je na primer, odpreti ji težka vrata v klet, naklati drv. — vse to smo ji storili z radostjo in z nekim ponosom; pa tudi vse drugo, kar je hotela.

A ko jo je eden od nas poprosil, naj mu zašije edino srajco, ga je prezirljivo zavrnila, rekoč:

»Kaj ti ne pade v glavo! — O seveda, še kaj?«

Smejali smo se temu čudaku in nikoli več je nismo prosili za kaj. Ljubili smo jo — in s tem je vse povedano. Človek hoče vedno oddajati svojo ljubezen komurkoli. Čeprav morda včasih ž njo davil, včasih umaže in zastruplja življenje svojega

bližnjega, zato ker ljubeč ne spoštuje tistega, ki ga ljubi. Mi smo morali ljubiti Tanjo, ker nismo imeli nikogar drugega, ki bi ga ljubili.

Včasih je kdo izmed nas nenadoma sam nevedi zakaj takole ugibal in modroval:

»Zakaj vendar negujemo to punčko? Kaj je takega na njej? A? Malo preveč se igračkamo z njo.«

Človeka, ki se je drznil tako govoriti, smo naglo in pošteno ukrotili, — morali smo nekaj ljubiti: to smo tudi našli in ljubili, a to, kar ljubimo mi šestindvajseteri, mora biti za vsakogar od nas nedotakljivo kakor naša svetinja, in vsakdo ki se temu protivi, je naš sovražnik. Morebiti tudi ne ljubimo, kar je zares dobro, a nas je šestindvajset — in kar je nam drago, želimo, da je tudi drugim sveto.

Naša ljubezen ni nič manj težka, kot mrznja... in morda ravno zaradi tega trdijo nekateri pogumnježi, da je naša mrznja prikupnejša, kot ljubav... A čemu vendar oni ne bežijo od nas, če je temu tako?

(Dalje prih.)

za prestop od kompetentnih oblasti, oni pa, ki sedaj prvič vstopajo v državno službo, poleg prošnje se izpričujevali ter navedli, po izpričevali in zdravniško izpričevali.

Zahvala. Celjski krojaški pomočniki se najiskrenejše zahvaljujejo za darovane vsote stavkujočim krojačem, in sicer ljubljanskega podružnička krojačev 1150 K, mariborskega podružnička krojačev 1000 K, žiljskega delavci v Celju 395 K, kovinarji v Celju 82 K, tiskarji v Celju 150 K, rudarji v Zagorju 114 K, kemični delavci v Zagorju 208 K, skupaj 3049 K. Posebe se zahvaljujejo še s. Fr. Korenu za dar 200 K (v zvezi s. Fr. Korenu, tajnik oblašč. stroke v Celju).

Sino neurje v Zagrebu. V ponedeljek je v Zagrebu razsajalo silno neurje, ki je del mesta poplavlilo. Na nekaterih ulicah je voda stala nad pol metra. Ker so se ljudje, ki so šla nevihtu, ravno vračali iz gledališč, kavarn itd., se je zgodilo več nepriključnosti. Nekaj kavalir, ki je bredel z damo na hrbtu skozi ulično jezero, je padel v vodo in se je pošteno premočil.

Urad ljubljanskega velikega semaja naznanja vsem interesiranim, da je rok za prijavo k udeležbi »Ljubljanskega velikega semaja« na željo interesentov podaljšal do 10. junija t. l. Od prijave, predloženih do tega roka, se ne bo zahteval nikak povišek na najemninu izloženega prostora.

Automobilna zveza Celje — drž. toplice Dobrna se je otvorila. Auto stoji vsaki dan na kolodvoru v Celju pri jutranjih in opoldanskih vlakih. Ima 12 sedežev in gaterijo za prtljago.

Tedenski zdravstveni izkaz mesta Ljubljane. V tednu od 22. do 28. maja je bilo 33 (14 m, 19 ž.) novorojenčkov, umrlo pa je 22 (12 m, 10 ž.) oseb in sicer za pljučnico 7, davico 2, otroško vročico 1, možgansko kapjo 1, rakom 2, za drugimi naravnimi smrtnimi vzroki 8 in za slučajno smrtno posledico 1. Obolela pa je za davico 1 oseba in za otroško vročico 1.

Darilo. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani je darovala K 1000.— (tisoč) v podporni sklad »Društva slovenskih lepotoslovcov«.

V carstvo sani in čarovale popelje občinstvo priznani iluzionist in čarovnik Josip Kratil dne 3. junija ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Kratil je vojni invalid iz bratske Čehoslovaške. Laska granata mu je odrgala obe nogi okolen. Zonglerske in ekvilibristične točke sporeda bo izvajal klic in brez proteze. Izbrani program in osebja čarovnika sta občinstvu porok, da se bo izborna zabavala.

Kulturni vestnik.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama, Četrtek 2. junija, Elga, po znanih cenah, izven; petek 3. junija, Kozarec vode, red A; sobota 4. junija, Kozarec vode, red B; nedelja 5. junija, Elga, red D; ponedeljek 6. junija, Kozarec vode, red C. — Opera: Četrtek 2. junija, Vaška šola, P. P. — Petek 3. junija, Vaška šola, P. P. — Sobota 4. junija, Carmen, red D; nedelja 5. junija, Vaška šola, P. P. — Ponedeljek 6. junija, Zaprla.

Koncert »Svobode« v Mariboru. Naša podružnica priredi v nedeljo, dne 12. junija dopoldne v veliki Kazino-dvorani koncert. Pri koncertu sodeluje pevski zbor »Svoboda« in povečan orkester čeliste prof. Kublička. Istotako se bodo pri koncertu tudi pesmi recitirale. Cena sedežem 12 K in 8 K. Stojšča 4 K. Pričakuje se obilna udeležba.

Gledališke vesti. Ljubljansko Narodno gledališče je posetil upravniki Narodnega gledališča v Splitu gospod Niko Bartulović. Prisostvoval je v intendantski loži predstavama »Elge« in dramskem in »Vaške šole« ter baleta v opernem gledališču. — Iz zagrebškega Narodnega gledališča je došel kot gost naše uprave kapelnik gosp. Jožefovič, da si ogleda naši vprizoritvi »Zlatoroga« in »Vaške šole«.

Zanimiv nastop v Mariboru. V ponedeljek 6. t. m. priredila pesnik g. Podbevšek in komponist g. Kogoj v mariborskem gledališču recitacijski večer. Oba umetnika sta zastopnika naše najmlajše generacije, radi katere se je pred kratkim v Ljubljani dvignil tak brah — ne njima v škodo. Mariborske sodruge, kot predstavitev naprednega elementa v tem mestu, opozarjamo na ta večer.

Violinski virtuos Burmester koncertira v Mariboru 6. jun.

Jos. Suchy: Uvod v budhizem. Pril vsemu pričakovanju je v založništvo posla I. izdaja te knjige. Druga izdaja stane 12 kron ter se dobi le v založništvu: Knjižnica ul. 18-11.

Organizacijski vestnik.

Trbovlje. Krajevna organizacija Jugos. socialno-demokratske stranke v Trbovljah sklicuje v nedeljo dne 5. junija 1921 ob 4. uri popoldan v dvorani Delavski dom svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika, poročilo blagajnika, poročilo tajnika, 2. Volitev novega odbora in zapuščinskega zbora, 3. Razni predlogi in nasveti. Opozorjamo vse člane Jug. soc. dem. stranke, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo ter prinesejo svo-

je članske izkaznice s seboj, ker brez izkaznice nima nihče vstopa. — Odbor.

Vsem podružničnim političnim organizacijam v Celju! Politična organizacija v Celju opozarja vse svoje podlagajnike, ki so se zavezali, da bodo svojo strankno dolžnost točno izvrševali, da se pobrigajo za to, da se pobere članarina od vseh članih članov, ki je nimajo plačane še za mesec maj, ter sploh da člani ne bodo zaostajali s članarino. Udeležite se tudi redno vseh sej! — Tajništvo kr. pol. org. v Celju.

Iz strok. organizacije.

POZOR KROJAČI.

Ker se je g. Ivan Mohorič, krojaški mojster, Ljubljana, Sv. Petra cesta, drznil kršiti določbe tarifnega dogovora, je organizacija proti njemu proglasila bojkot. Nihče naj ne sprejme dela od njega vse dotlej, dokler se ne obveže spoštovati pravice pomočnikov. Opozorjamo vse pomočnike v Sloveniji in ostali Jugoslaviji, da povsodi proglasijo bojkot nad omenjenim delavcem. Istotako opozorjamo vse ostale sodruge po raznih revirjih, da njegove izdelke na celi črti zavrzijo in s tem pokažejo proletarsko solidarnost. — Osr. dr. Obl. del. za Slovenijo, podružnica Ljubljana.

Seja podružnice kovinarjev v Ljubljani se vrši v četrtek 2. junija t. l. takoj po delu! Udeležba dolžnost! Načelnstvo.

Shod ljubljanskih pekarskih pomočnikov bo v četrtek dne 2. junija t. l. ob 4. uri (16. ura) popoldan v gostilni pri Bolatu, Nova ulica št. 5. Udeležite se vsi pomočniki tega shoda, ker zadruga mojstrov zahteva od delžne vlade, da se odpravi prepoved nočnega dela in hoče podaljšati delavni čas. Poročevalec sodr. Leskošek iz Celja.

Vsem rudarjem trboveljske premogokopne družbe v vednost. Po intervenciji rudarskega tajištva so druga Krolina pri delegaciji financ v Ljubljani se je podaljšal rok za izlivanje davkov do dne 8. junija t. l. Tudi rudarsko glavarstvo je obljubilo v par dneh sklicati tozadevno obravnavo. Videti se torej da ima vsakdo več obzira do rudarja kot pa trboveljska družba, ki je zahtevalo rudarjev, da naj plačuje davek, odklonilo.

Gospodarsivo.

— Povišanje uvozne carine na sladkor. »Trgovski List« piše: Naši industrijalet sladkorja so prosili vlado, da zviša uvozno carino na sladkor, ki se uvaža iz inozemstva, da se zaščiti domača industrija. Prošnjo so industrijalet motivirali s tem, da radi tuje konkurence niso mogli prodajati sladkorja po ceni 48 dinarjev, katero je določila vlada. Naraveč so bili prisiljeni sklopiti kupčije po 43 dinarjev, vsled česar so utrpeli veliko škodo. Da vlada šteti našo industrijo je popolnoma pravilno, vendar bi bilo na mestu, da se meročajni krogi orienrirajo o dohodkih in o dohodku sladkorne industrije, predno se odločijo za zvišanje uvozne carine na inozemski sladkor ter določijo, če se gre res za izgubo ali samo za »manjši dobiček«.

— Uvoz soli bo prepovedan. Meseca junija namerava naša vlada prepovedati uvoz soli, ker je v državi nakopičeno soli za celo leto. Da bi cene ne poskočile, bo vlada predpisala cene, dokler trgovine ne razprodajo blaga.

— Prodaja Kravsovega paromlina v Osijeku. Večino delnic Kravsovega paromlina v Osijeku je prevzel konzern Zagrebškega paromlina. Prve hrtvatek štedione. Banke za trgovino v Zagrebu in Anglobanke.

— Za preureditev in za razna popravila zadržke luke je dovolila italijanska vlada kredit 1.900.000 lir. Poprave te luke, ki so se začele še pod avstrijsko vlado, pa so bile med vojno ustavljene, se nadaljujejo sedaj po načrtu, katerega je izdelala pomorska oblast v Trstu.

— Industriji, obrtniki, trgovci-grosisti! Vabite se, da se udeležite »Ljubljanskega velikega semaja« kot razstavljalci. Rok za prijave je podaljšal do 10. junija t. l. Vse informacije brezplačno pri seimskem uradu, Turjaški trg št. 6/II.

— Podružnice avstrijskih denarnih zavodov v Čehoslovaški. Po odredbi čehoslovaške vlade z dne 15. septembra 1920 inozemske banke ne smejo poslovati s svojimi podružnicami v Čehoslovaški razum onih bank, ki so imele svoje podružnice že za časa prevrata in katerim je bil obstoj pod posebnimi pogoji na prošnjo dovoljen. Sedaj so dobile tako predhodno dovoljenje do konca tega leta: »Länderbank«, »Anglobanka« in »Wienerbankverein«.

— Ruski uvoz meseca aprila. »Novi Vut« poroča: V prvih dveh tednih meseca aprila uvozilo se je 1045.716 pudov blaga. Najvažnejši uvozni predmet tvorijo kovine, 365.994 pudov, t. j. 35% skupnega uvoza. Med drugim se je iz Nemčije uvozilo: 160.000 pudov poljskega orodja, 10 tisoč pudov žag, 33.550 pudov železnih cev, 1181 nafta-motorjev, 1818 pudov pump, 11.000 pudov motorjev, 4900 pudov elek-

tričnih luči. Med drugim se je uvozilo 165.000 pudov premoga, 81.500 pudov umetnih gnojil, 65.000 pudov usnja in čevljev in 60.000 pudov papirja.

— Srebrni denar v Rusiji. Sovjetska vlada bo dala kovati srebrne rublje, ki se bodo zamenjali za 10.000 sovjetskih rubljev. S tem denarjem bo sovjetska vlada nakupovala živila med kmetskim prebivalstvom.

— Amerika bo imela profit. »Daily Mail« poroča iz New-Yorka, da se uporabi s strani zaveznikov izkupiček v Ameriki prodanih nemških obilicij za nakup ameriškega blaga in povrnitev njih dolgov Zedinjenim državam.

Sport.

Se o tekmi Hajduk — Gradjanski. Split-ski listi poročajo, da je bilo splitsko občinstvo pri tekmi med Hajdukom in Gradjanskim zato ogorčeno nad Zagrebčani, ker so, ko niso mogli doseči nobenega uspeha z mirno igro, pričeli igrati zelo surovo. Tako so potem nastali tudi znani incidenti.

Dopisi.

Pekel — Poljčane. Nek dopisnik je v »Jugoslaviji« št. 121 napadel g. Magerla, češ, da je nemčur in vojni dobičkar. To je seveda dopisnik storil le zato, ker je g. Magerl glasoval pri županskih volitvah za socialno demokratičnega kandidata, čeprav so ga meščanske stranke kandidirale n svoj listil Sicer pa ni res, da bi bil g. Magerl nemčur (saj si vendar ne moremo misliti, da bi bile naše meščanske stranke na svoj listil kandidirale njega, ki je, kakor sedaj pravijo, nemčur), niti ni res, da bi bil vojni dobičkar. G. Magerl si je dobil svoje imele z delom svojih rok. Sicer pa, ker smo že pri stvari, hočemo stvar pojasniti. Pri nas so se za občinske volitve združile tele meščanske stranke: SLS, NSS in JDS, vse proti JSDS in KDZ. Rezultat volitev je bil pa tale: Naša stranka je dobila 8 in vse nasprotne nam stranke 8 mandatov. Pri županskih volitvah je bil izvoljen naš sodrug J. Sterka z 1 glasom večine. To je seveda gospode liberalce, klerikalce in narodne socialce hudo razburilo. Ko so nekoliko prišli k sapi, so se zbrali v gostilni pri F. Vode-niku ter sklenili napraviti protest proti uvo- izvoljenemu županu in odbornikom naše stranke. Kaj so sklenili, nam ni znano, ker so poplivali do 12. ure ponoči. Seveda vsa krivda je sedaj na g. Magerlu, ker ni hotel glasovati za klerikalnega in liberalnega župana, kajti nasprotni kandidat (Glab) je danes klerikalec, intri-liberalec it. l. Da ne boste več govorili o nemčurjih vam navedem vaše nemčurje, ki ste jih kandidirali in so sedaj Slovenci na papirju. Predvsem je g. Sima; ko stopiš v njegovo pu-dajano, vidiš takoj nekdanje Habsburžane, g. Korelna in Cito na steat. Drugi so: g. M. P., V., G., D., S. in še drugi gospodje. Cela imena zaenkrat še zaostanejo, če bo pa treba, jih navedemo obenem z dokazi. In gospodje, med seboj imate vojne dobičkarje! In ali je pri vas kakšen delavec ali mali kmet v odobro? Samo eden, to pa zaradi lepšega! Soc. dem. stranka je pa postavila samo delavce in male posestnike, kar je tudi pravilno. Kaj pa g. Rotman in njegovo Jugoslovansko? Med vojno je bil namreč še tako dober, da je denunciral ti osebe (ime na razpolago), da so srbili in da so imeli zaradi njega velike sitnosti in skorb pri prišli ob kruh. Torej gospodje, ako hočete, da vam bo vroče pridemo mi k vam in začelo se vam bo maslo cediti i o glavi.

Laško pri Celju. Družba protizakonitih elementov se je v nedeljo 29. maja na shodu pivovarniških delavcev razkrinkala. Ta družba nosi naslov »Združene pivovarne Zalec Laški trg.« V tem podjetju vlada največja nesnaga in teror, ki ga izvršuje neki Geischreiter in Haselröhnel. Ta družba se javnosti predstavlja kot edino narodno podjetje, seveda slovensko! Delavni čas je v tem podjetju 12 in 36urni, ženske morajo tudi ponoči delati, in sicer 12 ur. Pivo, ki ga delavstvo dobiva, je neužitno, posoda za zbiranje, zdravju škodljiva. Organizacija živinskih delavcev je priredila v nedeljo 29. maja shod, na katerem so se delavci pogovorili, kaj bodo storili. Obenem so se vpisali v strokovno organizacijo. Na merodajne oblasti so se odposlale tozadevne ovadbe. V kratkem objavimo še druge stvari.

Štore pri Celju. Delavci Občinske volitve so za namil in razburjeni duhovi raznih strank so se polegili. Toda nekaj, delavci — trpini, ki si s trdom svojih rok krk služijo in ki še imate trobico socialne samozvesti v sebi! Videli ste, kako so razne stranke pred volitvami trkale na vaše rame in vas vabile v svoj tabor, obljubljajoč vam nebesa na tem svetu! Ali kakor hitro so bile volitve za nami, so se pokazale v svoji pravi luči. Poglejte združni, kako lepo so si podale pri volitvi zupana vse nasprotne meščanske stranke roke za-mo zato, da bi nas uničile! Pa nas ne bodo! Čim bolj nas bodo prezirali, tem trdnjeje bomo stnili naše proletarske vrste! Pa žalibog, da je tudi brezbriznost še v naših vrstah. Naši sodrugi marsikdaj prav hitro pozabijo geslo: svoji k svojim. Ni še dolgo tega, kar je vojna nehala, in dobro se vemo, kako je vsak delavec občutil na svoji lastni koži kruto nastopanje in nečloveško odnranje od strani raznih trgov-

cev in vojnih dobičkarjev. Pa še sedaj ne vidite tega in radiš podpirate tiste, ki so pripravili vsak dan barvo izpremeniti na škodo delavskih mas! Zatorej se enkrat apeliramo na vse delavstvo, ki ima količ-kaj čula delavske solidarnosti: Zdranite se, pristopajte k naši gospodarski organizaciji, h konzumnim društvom! Ne nosite vaših težko prisluženih novcev v žepu delavskih nasprotnikov, ki so vam posebno pri sedanjih občinskih volitvah pokazali v pravi luči, da jim ni za vaš blagor, ampak samo za vaš denar. Zatorej vsi v naše gospodarske organizacije z geslom: svoji k svojim! Zakaj le na ta način bo bodočnost naša, ako bomo na vseh poljih socialno svobodni! In potem se bodo naši potomci s ponosom spominjali nas in bodo rekli: Naš očeje so bili tisti, ki so delali in se žrtvovali za osvoboditev revnih ljudskih mas izpod jarma nikdar sitega kapitalizma.

Črna. Pri nas razni klerikalni podpre-niki ne morejo pogruntati, kako se je rdeč-karjem posrečilo, sestaviti kandidatsko listo in to prej, ko njim, na to jezo izražajo v svojem »Jazi-listu Novi čas« svoje veselje, da kandidirajo pri nas razni pevovodje, šoferji in vaški siromaki: enim pač prisojajo nemškutarstvo, drugim pa brezposametnost, kar za njihovo gesto pomeni, da bo iz te moke slab kruh... Ali nikar si naj ne domišlja dopisnik članka v štev. 111 »Novega časa«, da smo krvavi pot potili pri sestavljanju naše liste, brez vsake agitacije je slo — in čeravno je sam g. fajmošter v imenu SLS odklanjal kandidaturu za take, ki to storiti sami niso imeli poguma, vendar bi našli še enkrat toliko odbornikov lahko. Kar se pa tiče obrekovanja glede naših kandidatov — in tudi, ker vidimo, da ste o njih slabo informirani, ali pa nameroma lažete, vam povemo, da ne kandidira noben pevovodja na naši listi, ker pri nas ima vendar le samo vaš mežnar čast biti pevovodja — in radi šoferjev pa boste še kisa jabolka jedli. Naš namen sicer ni, se na dolgo in široko v debato spuščati z ljudmi vašega kalibra, ker za vso vašo podlost ne najdemo primernih in obenem dostojnih izrazov, nesramnosti se pa posluževati ne maramo, za kar imate vi pa-tent! Ker pa bi radi spravili naše kandida-te ne samo ob pošteno ime, ampak še rajši onstran Drave, si pa vendar dovoljujemo vprašati dopisnika: kdaj in kje so se naši kandidati udeleževali »raznih pohodov in hišnih preiskav«, kdaj in kako so v vašem članku navedeni šoferji delovali na to, da bi se nemški Milha vrnil v mežsko dolino? Hočete li s tem oblasti naševati na nas? Kaj imate nas za tiste »junake in junakinje«, ki so ob prevratu z nasajenimi bajonetji, oz. z obrekljivimi jeziki hodili po hišah in suvali nedolžne žene, pretepali očete in še z nebroj sluhinih junaščin čini toptali poštenost nedolžnih ljudi? Poleno, ki ga nam mečete pod noge, vam bolje pristojajo! Da že radi tega želite, da bi vse te vaše grabe žalostnega spomina dotična šoferja na avto naložila in prekosleja ta za vas nevarni material spravila čez Dravo, to že davno vemo. Vendar vam tega veselja ne privoščimo in ostanemo raje tukaj, da vam ob priški še kaj na uho povemo, če nas boste tako nesramno izzivali. Povemo vam še, da smo sklenili, da naših vabil ne bomo več pribijali na desko, marveč poleg, za preteklo nabijanje pa ne zamerite! Torej na svidenje.

Društvene vesti.

Vestnik invalidov. Splošna organizacija voj. invalidov poverništvo Celje je imela v nedeljo, dne 22. maja t. l. svoj obč. zbor v Narodnem domu v Celju. Poročilo sedanjih funkcionarjev je vzeo članstvo za zadovoljnostjo na znanje ter podalo absoluturum. Po izbrpanem dnevnem redu se je izvolil nov odbor in sicer: Finžger Vekoslav, predsednik; Leskošek Alojz, podpredsednik; Pamonič Branko, tajnik; Frajle Franc, blagajnik. Pregledniki: Čandar Josip, Mravljak Franc, Spes Pr., Kršlin Elizabeta, Sviga Avgust. Odborniki: Goleš Martin, Horvat Stefan, Suster Marija, Kovac Francika, Dečar Marija, Preb Ana. — Novi odbor pozivlja vsakega voj. invalida kakor tudi vdove in sirote, da se včlanijo v organizacijo, ker samo v združeni moči zamoremo povzdigniti aš cilj in doseči naše pravice. — Opozorjamo naše zaupnike, da se nemudoma zglašijo v pisarni organizacije v Celju, ki uraduje od sedaj vsaki dan od 8. do 2. ure, da prejmejo prepis zadnje naredbe centralne vlade o zaščiti voj. invalidov, vdov in sirot. Naredba je velevažnega pomena. Ti prepisi najš e na vseh krajevnih sestankih prečitajo in obenem članarina pobira.

Po svetu.

— Stavke državnih nameščencev v Rimu. Uradniki so sklenili, da stopijo do zasedanja zbornice v pasivno stavko, to se pravi, da bodo prihajali v pisarne, a ne bodo delali. Poštni in brzojavni nameščenci ne bodo delali v gotovih urah.

— Stavka delavstva v delavnicah juž. železnice na Dunaju je po poročilih iz Dunaja že končana. Direkcija je pristala na večji del delavskih zahtev.

— Borojevičeva pisma. V listu »Pester Lloyd« objavlja bivši državni tajnik Franz v. Bolgar pisma, ki mu jih je pisal pokojni feldmaršal Borojevič tekom vojne. Eno teh pism govori o ponosnični odločbi na Pl-

avi. Iz pisma in obenem obtožnice proti vrhovnemu poveljstvu vojske oziroma Karlu je razvidno, kako strahovite razmere so že tedaj vladale v bivši avstroogrski vojski. Pismo je bilo datirano v Vidnu dne 29. junija 1918.

— Tkav. letake komisije za revidiranje cen so ustanovili na Dunaju. Ustanovili so jih 28 in jih aranžirali po strokah (manufaktura, papirna trgovina, živila itd.) in okrajih. Te komisije so se v reviziji cen že prav dobro obnesle. Sestavljene so iz zastopnikov konsumentov, trgovcev in obrtnikov.

— Proces proti vojnim zločincem v Lipskem. Iz verodostojnih krogov se javlja, da se je ustavilo postopanje proti jadrskemu poročniku Pavlu Neumannu, ki je obtožen, da je potopil bolniško ladjo »Tower Castle«, ker je bil pri razpravi spoznan za nedolžnega.

— Volike poverbe na Dunaju. Kakor javlja »Korrespondenz Wilhelm«, so odkrili velike guljufije, pri čemer se je zlorabljalo ime devizne centrale. Aretiranih je bilo več bančnih uradnikov, med njimi prokurist Anglo-avstrijske banke Maksimiljan Kaiser in prokurist Centralne menjalnice d. d. Emil Korwig. Krivci so se posluževali blanko-obrazcev devizne centrale, ki so jih potem ponarejali. Na ta način so si pridobili 45 milijonov kron. Sokriv je tudi uradni devizne centrale, ki je preskrboval formulacije.

— Pretep v Parizu. Manifestacijski spreved, sestoječ iz komunistov in anarhistov, ki se je vračal s pokopališča, klen so slavili petdesetletnico pariške komune, je ob povratku zadel na procesijo Sv. Roš-njeja Telesa, nakar je nastal splošen pretep. V sprevodu so bili tudi poslanci Cachin, Blanc in Lafund, ki je bil pri spopadu ranjen. Mnogo demonstrantov je bilo aretiranih, osem policistov so do krvi pretepli.

— Kako padajo cene parobrodov! Pred par dnevi je bil v Londonu prodan japonski parobrod »Jeafuku Maru« za 10.000 Ls. Za ta parobrod, ki obsega 4600 ton in je bil kupljen lansko leto za 32.000 Ls. se je lastnikom pred poldrugim letom ponujalo — 90.000 Ls.

— Ameriške novice. Zaradi velike konkurence, kdo da bo obvladal svetovni trg olja, ali Amerika ali Angleska, je verjetno, da se bo smer ameriške zunanje politike napram sovjetski Rusiji, v katere posesti se nahajajo veliki vrelci olja, znatno izpremenila. — Delavstvo v Zedinjenih državah vodi že dve leti hude boje za svoje mezde. Pravkar so dovršili stavbinski delavci svoj od 1. aprila t. l. trajajoči štrajk zoper namero podjetnikov, da znižajo plače. Ali se je boj končal z uspehom za delavce, nam še ni poročano. Ameriška tiskarska organizacija si je deloma s štrajkom, deloma s pogodbami izvajala 44 urni delavni teden doslej v teh-le večjih mestih v New Yorku, v Chicagu, v Clevelandu, v San Francisku, v Cincinnatiju in Indianapolis; pa še tudi v drugih večjih mestih. — Na ameriških železnica vlada velika brezposelnost. Na stotine železniških parkov stoji brez uporabe. Železniški magnatje pritiskajo, sedaj na železnice, da bi jim znižali plačo. Organizacija se pa temu odločno upira. — V prvi polovici t. m. so umrli tile slov. rojaki: v Tower: Ana Snuk iz Gor-nje Pake pri Črnomlju; v Milwaukee: Elinzaveta Velkavrh (ponesrečila), ter Marija Dobnik iz Mozirja; v Joliet: Ana Kezerle; v Virginia: rojakinja Matt Chop (Čop).

— Največja ameriška volna ladja. Pretekli teden je napravila največja vojna oklopna Zedinjenih držav poskusno vožnjo. Ladja se imenuje »Tennessee«, goni jo električna sila in ima štiri vijake. Pri poskusni plovbi so delali vsi štirje vijaki in oklopica je dosegla brzino 21 vozlov na uro. Stroji imajo 30.908 konjskih sil. Poročilo komisije za poskusno plovbo naglašja, da so vsi stroji izborno delali. »Tennessee« je dosedaj največja vojna ladja na svetu. Dolga je 625 čevljev (190 m), široka 98 čevljev (30 m) in teži 32.500 ton. Oborožena je s 12 topovi kalibra 14 inč, 14 topovi kalibra 5 inč in 4 topovi kalibra 3 inč. Ladja ima električno napravo za urejanje brzine, vsled katere lahko zelo naho spreminja brzino plovbe od najhitreje do najpočasnejše. — Sedaj se pričinja oboroževalno tek-movanje med Zedinjenimi državami ameriškim in Anglijo.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCIŠKOVNA ULICA ŠTEV. 6

REGISTROVANA ZREKCA Z OBLIČNO ZAVED.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA. ZA SNOBE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE. NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Vozni red na južni železnici.

S 1. junijem t. l. stopi v veljavo na vseh progah obratnega ravnateljstva južne železnice nov vojni red, in sicer:

A. Brzovlaki.

Simpson-orient-ekspresni vlak odhaja iz Trsta ob 1.15, iz Ljubljane glavnih kolodvor ob 6.17, iz Zagreba j. k. ob 9.38, prihod v Beograd ob 22.45. V nasprotni smeri iz Beograda ob 8.15, iz Zagreba j. k. ob 21.05, iz Ljubljane gl. k. ob 9.42, prihod v Trst ob 4.40.

Češkoslovaški brzovlak odhaja iz Prage vsak torek, četrtek in soboto ob 18.45, iz Maribora gl. k. vsako nedeljo, sredo in petek ob 14.14 in prihaja v Zagreb j. k. ob 18.01. V nasprotni smeri odhaja iz Zagreba j. k. vsak torek, četrtek in soboto ob 10.39, iz Maribora gl. k. ob 16.05 in prihaja v Prago vsako nedeljo, sredo in petek ob 9.53. V Mariboru ima češkoslovaški brzovlak priključek na dunajski brzovlak ob istih dnevih v obeh smereh proti Ljubljani in Trstu.

Dunajski brzovlak vozi proti Zagrebu in obratno iz Zagreba proti Dunaju vsak dan. Iz Maribora vozi dunajski brzovlak proti Ljubljani, oz. proti Trstu vsako nedeljo, sredo in petek ter v obratni smeri iz Trsta, oz. Ljubljane vsak torek, četrtek in soboto. — Dunajski brzovlak odhaja iz Dunaja ob 7.25, iz Maribora gl. k. v smeri proti Trstu ob 13.58, iz Ljubljane gl. k. ob 17.21; prihod v Trst ob 21.55. V nasprotni smeri iz Trsta ob 6.35, iz Ljubljane gl. k. ob 11.35, iz Maribora gl. k. ob 15.16, prihod na Dunaj ob 21.45. V smeri proti Zagrebu odhaja iz Maribora ob 14.14 in prihaja v Zagreb ob 18.01. Iz Zagreba odhaja ob 10.30 in prihaja v Maribor ob 14.27.

Brzovlak Trst-Ljubljana-Beograd odhaja iz Trsta ob 9, iz Ljubljane gl. k. ob 15.56, iz Zagreba j. k. ob 19.27, prihod v Beograd ob 8.35. V nasprotni smeri iz Beograda ob 18, iz Zagreba j. k. ob 8.06 iz Ljubljane gl. k. ob 11.55, prihod v Trst ob 16.40.

B. Osební in mešani vlaki.

Proga Dunaj — Trst.

Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 5.18, prihod v Maribor gl. k. ob 9.59. Mešani vlak iz Ljubljane gl. k. ob 6.40, iz Zidanega mosta ob 9.40, prihod v Maribor gl. k. ob 14.05.

Osební vlak iz Trsta ob 5, iz Ljubljane gl. k. ob 12.06, iz Maribora gl. k. ob 19, prihod na Dunaj ob 6.45.

Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 14.29, prihod v Zidani most ob 15.53.

Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 17.35, prihod v Maribor gl. k. ob 22.17.

Osební vlak iz Trsta ob 15.20, iz Ljubljane gl. k. ob 23.55, iz Maribora gl. k. ob 8, prihod na Dunaj ob 19.40.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 5.52, prihod v Ljubljano gl. k. ob 7.31.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 5.30, prihod v Ljubljano gl. k. ob 10.41.

Osební vlak z Dunaja ob 21.45, iz Maribora gl. k. ob 10.15, iz Ljubljane gl. k. ob 17.50, prihod v Trst ob 23.40.

Mešani vlak iz Maribora gl. k. ob 12.49, iz Zidanega mosta ob 17.46, prihod v Ljubljano gl. k. ob 20.30.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 16.50, prihod v Ljubljano gl. k. ob 21.40.

Osební vlak z Dunaja ob 8.05, iz Maribora gl. k. ob 22.10, iz Ljubljane gl. k. ob 5.50, prihod v Trst ob 12.23.

Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 14.25, prihod na Rakek ob 16.20. — Osební vlak z Rakeka ob 5.43, prihod v Ljubljano gl. k. ob 7.22.

Proga Maribor gl. k. — Pragersko — Kotoriba.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 9, iz Pragerskega ob 9.44, prihod v Kotoribo ob 12.53.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 16, iz Pragerskega ob 16.49, prihod v Kotoribo ob 19.35.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 20.50, iz Pragerskega ob 21.46, prihod v Čakovce ob 23.37.

Osební vlak iz Čakovca ob 4, iz Pragerskega ob 6.40, prihod v Maribor gl. k. ob 7.19.

Osební vlak iz Kotoribe ob 7, iz Pragerskega ob 10.27, prihod v Maribor gl. k. ob 11.06.

Osební vlak iz Kotoribe ob 13.20, iz Pragerskega ob 17, prihod v Maribor gl. k. ob 17.39.

Proga Zidani most — Zagreb j. k.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 4.13, prihod v Zagreb juž. k. ob 6.46.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 8.29, prihod v Zagreb j. k. ob 11.13.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 14.20, prihod v Zagreb j. k. ob 16.45.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 19.50, prihod v Zagreb j. k. ob 22.25.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 5.50, prihod v Zidani most ob 8.32.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 9.35, prihod v Zidani most ob 12.01.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 16.13, prihod v Zidani most ob 18.52.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 21.56, prihod v Zidani most ob 0.30.

Proga Zagreb j. k. oz. drž. k. — Sisak.

Osební vlak iz Zagreba d. k. ob 7.39, prihod v Sisak ob 8.52.

Mešani vlak iz Zagreba d. k. ob 11.20, prihod v Sisak ob 13.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 17.20, prihod v Sisak ob 18.45.

Osební vlak iz Zagreba d. k. ob 22.55, prihod v Sisak ob 0.11.

Osební vlak iz Siska ob 4.06, prihod v Zagreb d. k. ob 5.20.

Osební vlak iz Siska ob 6.14, prihod v Zagreb j. k. ob 7.30.

Mešani vlak iz Siska ob 15.30, prihod v Zagreb d. k. ob 17.08.

Osební vlak iz Siska ob 19.06, prihod v Zagreb d. k. ob 20.20.

Proga Maribor gl. k. — Prevalje.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 5, prihod v Prevalje ob 7.36.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 16, prihod v Prevalje ob 17.22.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 19.43, prihod v Prevalje ob 22.16.

Osební vlak iz Prevalj ob 5.31, prihod v Maribor gl. k. ob 7.37.

Osební vlak iz Prevalj ob 10.04, prihod v Maribor gl. k. ob 12.25.

Osební vlak iz Prevalj ob 18.05, prihod v Maribor gl. k. ob 20.45.

Proga Ljubljana gl. k. — Vrhnika.

Mešani vlaki iz Ljubljane gl. k. ob 7.40, ob 13.18 in ob 19.20; prihod na Vrhniko ob 8.15, ob 13.53 in ob 19.55.

Mešani vlak iz Ljubljane gl. k. ob 22.10, prihod na Vrhniko ob 22.45. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Mešani vlaki z Vrhnike ob 5.49, ob 9.44 in ob 16.46; prihod v Ljubljano gl. k. ob 6.25, ob 10.20 in ob 17.22.

Mešani vlak z Vrhnike ob 20.40, prihod v Ljubljano ob 21.15. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Proga Slovenska Bistrica — Slovenska Bistrica mesto.

Mešani vlaki iz Slov. Bistrice ob 6.40, ob 9.15, ob 11.10, ob 14.15, ob 16.15 in ob 18.05; prihod v Slov. Bistrico mesto ob 6.55, ob 9.30, ob 11.25, ob 14.30, ob 16.30 in ob 18.20.

Mešani vlaki iz Slov. Bistrice mesta ob 5.40, ob 8.10, ob 10.30, ob 13.35, ob 15.35 in ob 17.10; prihod v Slov. Bistrico ob 5.55, ob 8.25, ob 10.45, ob 13.50, ob 15.50 in ob 17.25.

Proga Poljčane — Zreče.

Mešani vlaki iz Poljčan ob 9.18 in ob 18.02; prihod v Zreče ob 10.51 in ob 19.37. Mešani vlaki iz Zreče ob 4.52 in ob 11.40; prihod v Poljčane ob 6.22 in ob 14.35.

Proga Grobeljno — Rogatec.

Mešani vlaki iz Grobeljnega ob 8.40, ob 16 in ob 21; prihod v Rogatec ob 10.03, ob 17.23 in ob 22.15.

Mešani vlaki iz Rogatca ob 5.10, ob 13.10 in ob 18.50; prihod v Grobeljno ob 6.45, ob 14.45 in ob 20.12.

Proga Gornja Radgona — Ljutomer.

Mešani vlaki iz Gornje Radgone ob 12 in ob 18; prihod v Ljutomer ob 12.49 in ob 18.49.

Mešani vlaki iz Ljutomera ob 7 in ob 16.47; prihod v Gornjo Radgono ob 7.58 in ob 18.06.

Spedijska tvrdka
LUDOVIK SEVAR vd.
na RAKEKU
oskrbljuje točno, nhitreje vse
v spedijsko stroko spadajoče
posle, tudi
ocarinjene.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruška z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 64.316.67.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 40.—.

Član postane lahko vsak.

Samostojen, dobro izvežban

KUHAR za kuhanje

• kreme za čevlje •

sa takoj sprejme

Ponudbe z navedbo rodbinskih

razmer in zahtevo plače na

Braća Steinitz, Karlovac.

COSULICH-LINE
(prej AUSTRO-AMERIKANA)
Trst-Amerika prevažna potnike v New-York redno
3krat, v Južno-Ameriko po 1krat
mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listov.
SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.
P. T. Potniki, kateri se želijo voziti z brzoparnikom President Wilson
na dan 18. junija v New-York, se sprejmejo še do 2. junija t. l.

Medić, Rakovec & Zankl.

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana, d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavni: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß),
strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski,
slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spada-
joči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum
lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline.
Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Tovarna **Barva** vsakovrstno --
JOS. REICH ----- blago.
Kemično čisti obleke.
Svetlolika ovratnike, zape-
stnice in srajce.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Podružnice:

Maribor Gosposka ul. 33. Novomesto Glavni trg. Kočevje št. 39.

Čitajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.
Cena K 2.—
Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Velika zaloga in po ceni: Dvokolesa,
otroji vozički, šivalni in razni stroji,
pneumatika in vsakovrstni deli.
F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28.
Sprejemajo se dvokolesa, otroji vo-
zički, šivalni in razni stroji v popravilo.
Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.

Največja zaloga
klavirjev in pianin v Ljubljani.

Tvrška J. DOLENC,
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5

se priporoča za na-
kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
varn po najsolidnejših
in nizkih cenah.

STAMPILJE
vseh vrst
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 15

Kostanjev les
vsako množino kupi
„Drava“
lesna industrijska delniška družba
Maribor,
Aleksandrova c. 51.

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruška z omejenim poročtvom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647.42

Društveni sklad K 30.939.43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207.94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 2.50 in delež K 40.—.

Pisarna v Zagorju šte. 99.

Mariborska eskomptna banka, Maribor,

Tegetthoffova ulica 11

Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in iz-

vršuje vsakovrstne bančne posle

- - pod najugodnejšimi pogoji. - -

Priporoča
se tvrdka
Velikona
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
šivalnih strojev v vseh opremah, material in izvršba pred-
voja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
velikona garancija steme, igle, olje na drobno in debelo. Velikona garancija!
Ugodni plačilni pogoji.